

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای جراحی دندانپزشکی

عنوان:

ارزیابی محیط آموزشی دانشکده دندانپزشکی از دیدگاه دانشجویان دندانپزشکی اردبیل در دوران
پاندمی کووید ۱۹ بر اساس مدل DSLES

اساتید راهنما:

دکتر سهیلا دریسای
دکتر شادیه مولایی

استاد مشاور:

دکتر ناهید احمدیان یزدی

نگارش:

حسام پایون

اسفند ماه ۱۴۰۰

کد پایان نامه: د/پ/۰۶۳

تقدیم

تقدیم به پدرم که زندگی را از دستانش،
مادرم که محبت را از نگاهش آموختم
و خانواده‌ام به پاس ایثار و فداکاری‌هایشان

تقدیر و سپاسگزاری

تشکر قلبی و لسانی خود را از اساتید عالی قدر خانم دکتر سهیلا دریساوی و خانم دکتر شادیه مولایی که زحمت راهنمایی این پایان نامه را عهده دار گردیدند و در تمامی مراحل انجام پایان نامه از راهنمایی های مدبرانه ایشان استفاده نمودم ابراز می دارم و توفیقات روز افزون ایشان را توأم با صحت و سعادت خواستارم.

از خانم دکتر ناهید احمدیان یزدی که در امر مشاوره این پایان نامه مساعدت نمودند و در این امر نهایت مراقبت، توجه و دقت خود را مبذول فرموده اند کمال تشکر و امتنان را دارم و برای ایشان از خداوند سلامت و سعادت ابدی را خواهانم.

همچنین از کلیه اساتید دانشکده دندانپزشکی اردبیل از صمیم قلب تقدیر و تشکر می کنم که نمی توانم معنایی بالاتر از تقدیر و تشکر بر زبانم جاری سازم و سپاس خود را در وصف استادان خویش آشکار نمایم که هر چه گویم و سرایم، کم گفته ام.

چکیده

مقدمه: یکی از روش‌ها برای حفظ و ارتقای کیفیت آموزش همسو با رشد جهانی، ارزش‌یابی مستمر محیط آموزشی و ارکان وابسته به آن است. به این طریق می‌توان به نقاط ضعف و قوت سیستم پی برد. مطالعه حاضر با هدف ارزیابی محیط آموزشی دانشکده دندانپزشکی از دیدگاه دانشجویان دندانپزشکی اردبیل در دوران پاندمی کووید ۱۹ بر اساس مدل DSLES انجام پذیرفت.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی-مقطعی ۱۹۷ دانشجوی پیش‌بالینی و بالینی دانشکده دندانپزشکی اردبیل مشغول تحصیل در سال ۱۴۰۰ مورد بررسی قرار گرفت. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه DSLES نسخه ۴۸ سؤالی استفاده گردید. تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و آزمون T-Test و تحلیل واریانس با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ انجام پذیرفت.

نتایج: نتایج تحلیل ۷ مؤلفه محیط آموزشی بر اساس پرسشنامه DSLES نشان داد که به ترتیب میانگین و انحراف استاندارد روابط بین دانشجویان ($0/50 \pm 2/18$)، سازمان‌دهی برنامه‌ی آموزشی ($0/49 \pm 2/16$)، تناسب فعالیت‌های آموزشی با اهداف آموزشی ($0/46 \pm 1/81$)، توجه به دغدغه‌های دانشجویان ($0/49 \pm 1/70$)، توسعه فعالیت‌های یادگیری و فوق‌برنامه ($0/47 \pm 1/66$)، انعطاف برنامه‌ی آموزشی ($0/43 \pm 1/61$) و جو عاطفی ($0/41 \pm 1/54$) می‌باشد. همچنین میانگین و انحراف استاندارد در کل پرسشنامه (محیط آموزشی) برابر ($0/30 \pm 1/82$) برآورد گردید. همچنین نتایج نشان داد که تفاوت معناداری در وضعیت محیط آموزشی دانشکده دندانپزشکی اردبیل از دیدگاه دانشجویان دندانپزشکی اردبیل بر اساس جنسیت، سن، تاهل، ورودی و معدل وجود ندارد ($P > 0/05$)؛ اما تفاوت معناداری بر اساس دوره آموزشی پری کلینیک و کلینیک، بومی بودن و علاقه به رشته وجود داشت ($P < 0/05$).
نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج پیشنهاد می‌شود توجه بیشتری به انعطاف‌پذیری در محتوای کوریکولوم و همچنین به راه‌های ارتباطی بیشتر بین دانشجویان و مسئولین دانشکده جهت پاسخ به دغدغه‌های آن‌ها اندیشیده شود.
کلمات کلیدی: محیط آموزشی، مدل DSLES، دانشجویان دندانپزشکی.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده.....	الف
فصل اول: معرفی پژوهش	
۱-۱. مقدمه؛ بیان مساله و ضرورت اجرای پژوهش.....	۱
۲-۱. اهداف پژوهش.....	۴
۳-۱. هدف کلی.....	۴
۴-۱. اهداف اختصاصی.....	۴
۵-۱. اهداف کاربردی.....	۵
۶-۱. سوالات پژوهش.....	۵
۷-۱. تعریف واژه‌ها.....	۵
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق	
۱-۲. مقدمه.....	۷
۲-۲. مبانی نظری پژوهش.....	۷
۱-۲-۲. محیط آموزشی.....	۷
۲-۲-۲. دسته‌بندی محیط‌های آموزشی.....	۷
۳-۲-۲. تقسیم‌بندی محیط‌های آموزشی از منظر شیوه مدیریت جریان یادگیری.....	۸
۱-۳-۲-۲. محیط‌های آموزشی استاد محور.....	۸
۲-۳-۲-۲. محیط یادگیری یادگیرنده محور.....	۸
۳-۳-۲-۲. محیط یادگیری میانجی شده.....	۹
۴-۲-۲. طبقه‌بندی محیط‌های آموزشی از بعد روان‌شناختی.....	۹
۱-۴-۲-۲. محیط‌های آموزشی سازنده‌گرا.....	۹
۲-۴-۲-۲. محیط‌های آموزشی مشکل‌گشایی.....	۱۴
۵-۲-۲. ابزارهای بررسی محیط آموزشی ویژه دانشگاه‌های علوم پزشکی.....	۱۵
۶-۲-۲. مدل DSLES.....	۱۹
۳-۲. مروری بر پیشینه تحقیق.....	۱۹
۱-۳-۲. پیشینه پژوهش در ایران.....	۱۹

۲۰-۳-۲. پیشینه پژوهش در خارج..... ۲۰

۲۱-۳-۳. جمع‌بندی پیشینه‌های پژوهش..... ۲۱

فصل سوم: مواد و روش‌ها

۲۳-۳-۱. نوع مطالعه و روش پژوهش..... ۲۳

۲۳-۳-۲. جامعه‌ی آماری پژوهش..... ۲۳

۲۳-۳-۳. معیارهای ورود و خروج به مطالعه..... ۲۳

۲۳-۳-۴. حجم نمونه و روش نمونه‌گیری..... ۲۳

۲۳-۳-۵. ابزار و روش گردآوری داده‌ها..... ۲۳

۲۵-۳-۶. روایی و پایایی ابزار..... ۲۵

۲۵-۳-۷. زمان و مکان انجام پژوهش..... ۲۵

۲۵-۳-۸. متغیرهای پژوهش..... ۲۵

۲۶-۳-۹. روش‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها..... ۲۶

۲۶-۳-۱۰. ملاحظات اخلاقی..... ۲۶

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش

۲۷-۴-۱. آمار توصیفی..... ۲۷

۲۷-۴-۱-۱. بررسی ویژگی‌های دموگرافیک دانشجویان مورد بررسی..... ۲۷

۲۸-۴-۲-۱. بررسی ویژگی‌های تحصیلی دانشجویان مورد بررسی..... ۲۸

۲۹-۴-۳-۱. آماره‌های توصیفی متغیر محیط آموزشی و مؤلفه‌های آن بر اساس مدل DSLES..... ۲۹

۳۰-۴-۲. بررسی توزیع داده‌های محیط آموزشی بر اساس مدل DSLES..... ۳۰

۳۱-۴-۳. بررسی فرضیه تحقیق..... ۳۱

فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادهای پژوهش

۳۴-۵-۱. بحث..... ۳۴

۳۸-۵-۲. نتیجه‌گیری..... ۳۸

۳۹-۵-۳. محدودیت‌ها و پیشنهادهای پژوهش..... ۳۹

۳۹-۳-۱. پیشنهادها..... ۳۹

۳۹-۳-۲. محدودیت‌ها..... ۳۹

۴۰..... منابع..... ۴۰

۴۴..... پیوست‌ها..... ۴۴

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
۱۵.....	جدول ۱-۲. ابزارهای بررسی جو آموزشی ویژه دانشگاه‌های علوم پزشکی
۱۸.....	جدول ۲-۲. کاربرد ابزارهای اندازه‌گیری جو آموزشی ویژه دانشگاه‌های علوم پزشکی
۲۵.....	جدول ۱-۳. متغیرهای مورد بررسی.....
۲۷.....	جدول ۱-۴. درصد فراوانی ویژگی‌های دموگرافیک دانشجویان مورد بررسی
۲۸.....	جدول ۲-۴. درصد فراوانی ویژگی‌های تحصیلی دانشجویان مورد بررسی
۲۹.....	جدول ۳-۴. آماره‌های توصیفی متغیر محیط آموزشی و مؤلفه‌های آن بر اساس مدل DSLES
۳۰.....	جدول ۴-۴. بررسی توزیع داده‌های محیط آموزشی بر اساس مدل DSLES
۳۱.....	جدول ۵-۴. آزمون تی مستقل برای مقایسه‌ی وضعیت محیط آموزشی بر اساس متغیرهای مورد بررسی
۳۲.....	جدول ۶-۴. آزمون تحلیل واریانس برای مقایسه‌ی وضعیت محیط آموزشی بر اساس متغیرهای مورد بررسی
۳۳.....	جدول ۷-۴. آزمون تحلیل واریانس برای مقایسه‌ی وضعیت محیط آموزشی بر اساس علاقه به رشته
۳۳.....	جدول ۸-۴. آزمون توکی برای مقایسه‌ی زوجی وضعیت محیط آموزشی بر اساس علاقه به رشته

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۲۹.....	نمودار ۴-۱. مقایسه‌ی مؤلفه‌های مدل DSLES در دانشکده دندانپزشکی اردبیل.....